

KÚRIA

Bfv.I.29/2015/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év április hó 21. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A garázdaság büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budaörsi Járásbíróság 12.Fk.236/2013/20. számú ítéletét fiataalkorú I. rendű, fiataalkorú II. rendű és fiataalkorú III. rendű terheltekre vonatkozó részében megváltoztatja,

és a próbára bocsátás tartamát mindhárom terhelt tekintetében két-két évben állapítja meg.

Egyebekben a megtámadott határozatot e terheltekre nézve hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budaörsi Járásbíróság a 2014. június 3. napján kihirdetett 12.Fk.236/2013/20. számú ítéletében fiataalkorú I. rendű, fiataalkorú II. rendű és fiataalkorú III. rendű terhelteket bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett garázdaság büntettségében [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és 3 rendbeli társtettesként elkövetett - két esetben kísérleti szakban maradt - testi sértés büntettségében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], ezért mindhárom terheltet három-három évre próbára bocsátotta és megállapította, hogy a terheltek a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt állnak.

Az ítélet ellen az ügy IV. rendű terheltje kapcsán folyt másodfokú eljárás, fk. I. rendű, fk. II. rendű és fk. III. rendű terheltekkel

szemben a kihirdetés napján jogerőre emelkedett.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a Pest Megyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt fk. I. rendű, fk. II. rendű és fk. III. rendű terheltek javára a Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának második fordulatában írt okból.

Az indítványozó utalt arra, miszerint a járásbíróóság törvénysértően járt el, amikor a Btk. 2. §-ának alkalmazásával az elbíráláskor hatályos törvényt alkalmazva bírálta el a terheltek cselekményeit, mivel az azok elkövetésekor hatályos törvényhez képest az elbírálás idejére hatályba lépett új büntető jogszabály sem a bűncselekmények büntetendőségét, sem az azok büntetési tételét illetően nem tartalmaz enyhébb rendelkezéseket, ezért a terheltekre nézve nem jelentett kedvezőbb elbírálást.

Ugyanakkor álláspontja szerint a járásbíróóság a próbára bocsátás tartamának meghatározásával megsértette a fiataalkorúakra vonatkozó anyagi jogi szabályokat, mivel fiataalkorúval szemben a próbára bocsátás próbaidejének tartama legfeljebb két év mindkét büntető törvény szerint; a próbaidő tartamát csak felnőttkorú elkövetővel szemben lehet ennél hosszabb - három évi - tartamban megállapítani.

A főügyészség ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogerős ügydöntő határozatot változtassa meg, és az érintett terheltek cselekményeit minősítse az 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett garázdaság büntettének, valamint 3 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő, társtettesként elkövetett - két esetben kísérleti szakban maradt - testi sértés büntettének, és a próbára bocsátás tartamát állapítsa meg az 1978. évi IV. törvény 117. § (2) bekezdése szerinti keretek között.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a Btk. 2. §-ának a téves értelmezése nem volt kihatással sem a bűnösség kimondására, sem a cselekmények jogi minősítésének törvényességére, és törvényes a jogerős ítéletben alkalmazott joghátrány neme is, mivel mind az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 117. § (1) és (2) bekezdése, mind a Btk. 116. § (1) és (2) bekezdése szerint bármely bűncselekmény esetén helye van próbára bocsátásnak a fiataalkorúval szemben, és a próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet.

Ezért arra hivatkozva, hogy miután a fiataalkorú terheltekkel szemben a próbára bocsátás próbaidejének a törvényes keret felső határát meghaladó mértékben történt megállapítása nem a Btk. 2. §-a rendelkezéseinek a megsértéséből fakadt, hanem abból, hogy a járásbíróóság a Btk. 116. § (2) bekezdésében foglalt, az intézkedés

alkalmazására vonatkozó kötelező törvényi előírásokat hagyta figyelmen kívül, a főügyészség indítványát módosítva arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése értelmében tanácsulésen eljárva, a Be. 427. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a Budaörsi Járásbíróság 12.Fk.236/2013/20. számú ítéletét fiatalkorú I. rendű, fiatalkorú II. rendű és fiatalkorú III. rendű terheltek tekintetében a joghátrányt kiszabó részében változtassa meg és a próbára bocsátás tartamát állapítsa meg a Btk. 116. § (2) bekezdése szerinti törvényes keretek között (Fk.Bf.2030/2014.).

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványban meghatározott részében és az indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel bírálta felül.

Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a törvényben foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

Az erre az okra alapított felülvizsgálati indítvány megalapozott.

Ahogy arra a főügyészség helytállóan utalt, a Btk. 2. § (1) bekezdése értelmében a bűncselekményt - a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel - az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni.

A járásbíróság a jogerős határozatában a fiatalkorú terheltek cselekményeit az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény alapján bírálta el, arra hivatkozva, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. garázdasággal kapcsolatos rendelkezései kedvezőbbnek tekintendők, mint az elkövetéskor hatályos Btk. ugyanezen rendelkezései.

A járásbíróság álláspontja annyiban helytálló, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. 339. §-a a garázdaság minősített eseteit az 1978. évi IV. törvény 271. §-hoz képest részben eltérően szabályozza. Ám ennek az elbírált ügy szempontjából nincs jelentősége, mivel a terheltek garázdaság büntetteként értékelt cselekményeit csak a

csoportos elkövetés minősítette súlyosabban, amit mind az 1978. évi IV. törvény 271. § (2) bekezdés a) pontja, mind az elbíráláskor hatályos Btk. 339. § (2) bekezdés a) pontja három évig terjedő szabadságvesztéssel rendel büntetni.

Az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos büntető törvény rendelkezéseinek egybevetésekor pedig elsősorban abból kell kiindulni, hogy a cselekmény az elbíráláskor is bűncselekmény-e; amennyiben igen, a bűncselekmény törvényi tényállásához rendelt büntetési tételeket kell összehasonlítani. Miután azonban mindkét törvény szerint bűncselekménynek minősülnek az elbírált bűncselekmények, és azok büntetési tétele sem változott, abból kell kiindulni, hogy változtak-e az egyéb - a konkrét ügyben irányadó -, a törvények általános része szerinti szabályok.

Azonban a fiataalkorú elkövetővel szemben mind az 1978. évi IV. törvény 117. § (1) bekezdése, mind a Btk. 116. § (1) bekezdése szerint helye van próbára bocsátás alkalmazásának bármely bűncselekmény miatt, és annak tartama mindkét törvényhely (2) bekezdése szerint egy évtől két évig terjedhet. Emellett mindkét törvény szerint - így az 1978. évi IV. törvény 117. § (2) bekezdése, illetve a Btk. 65. § (3) bekezdése alapján meghatározható a próbaidő tartama években, illetve években és hónapokban. Emellett a próbára bocsátott fiataalkorú mindkét törvény 119. §-a szerint pártfogói felügyelet alatt áll. Így a terheltekkel szemben az elbíráláskor hatályos Btk. nem eredményezett kedvezőbb elbírálást.

Ahogy azonban arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan utalt, az időbeli hatályra vonatkozó rendelkezés téves alkalmazása miatt nincs helye felülvizsgálatnak, mert nem az eredményezte az intézkedés tartamának törvénysértő megállapítását.

A Btk. 105. § (2) bekezdése szerint a büntető törvény rendelkezéseit a fiataalkorúakra a fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, és a Btk. 116. § (2) bekezdésére figyelemmel a fiataalkorúval szemben a próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet.

Így a felülvizsgált ügyben a fiataalkorú terheltekkel szemben alkalmazott próbára bocsátás próbaidejének három évben történt meghatározására a büntető anyagi jog szabályának megsértésével került sor.

A Kúria mindezekre figyelemmel a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján - a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva - a megtámadott határozatot megváltoztatta, és maga hozva a törvénynek megfelelő határozatot fk. I. rendű, fk. II. rendű és fk. III. rendű terheltekkel szemben a próbaidő tartamát - a terhükre

megállapított többszörös halmazatra és a társas elkövetésre figyelemmel - a törvényi maximumban állapította meg. Egyebekben a terhelteket érintően a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

A Be. 3. §-ának (4) bekezdése a Kúria határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárja, felülvizsgálatnak a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja alapján nincs helye. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (1) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. április 21.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
TóthLné
bíróügyi tisztviselő